

Razmerje med Listino in EKČP ter med Listino in domačimi predpisi o človekovih pravicah

Dr Paul Gragl

*Lecturer, Queen Mary, University of
London*

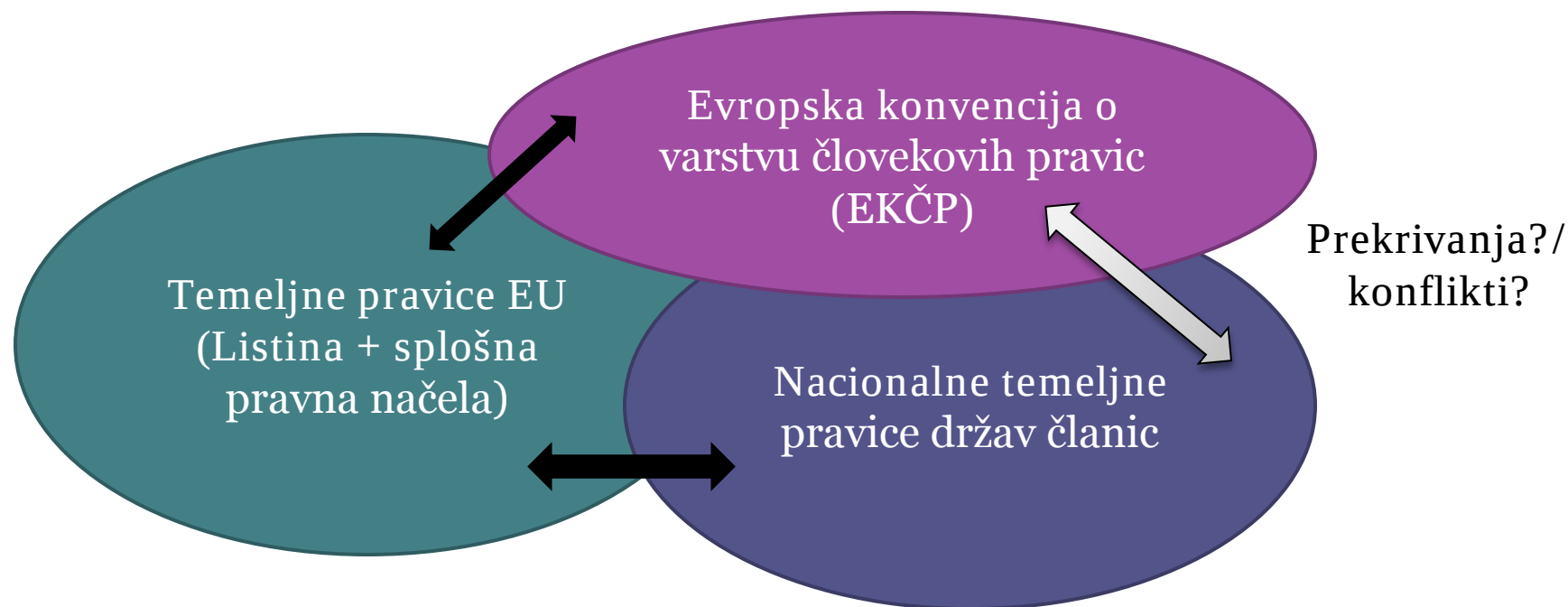

Pregled

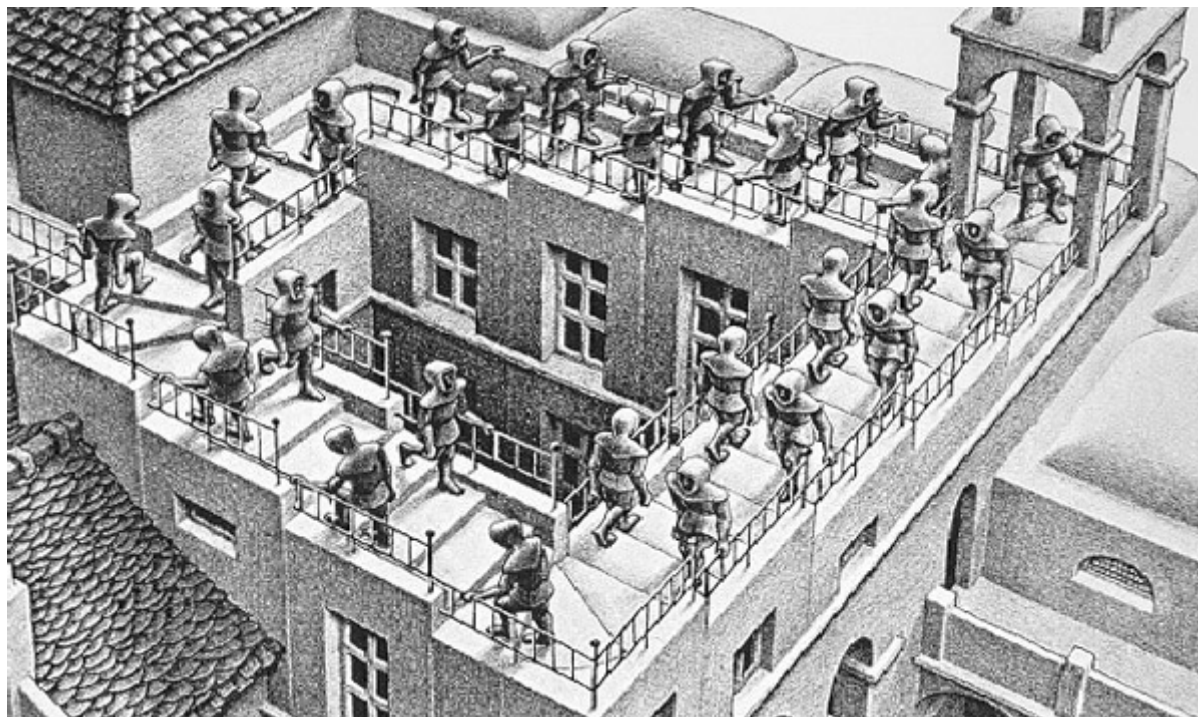
- (1) Izzivi konkurenčnih zakonodaj, ki so vse namenjene varovanju temeljnih pravic
- (2) Pomen pristopa Evropske unije k EKČP in učinek na uporabo Listine
- (3) Pravna sredstva v primerih, ki so povezani s temeljnimi pravicami, po pristopu Evropske unije k EKČP

(1) Konkurenčna zakonodaja

- Problem: trojno zagotavljanje temeljnih pravic = trojno varstvo?

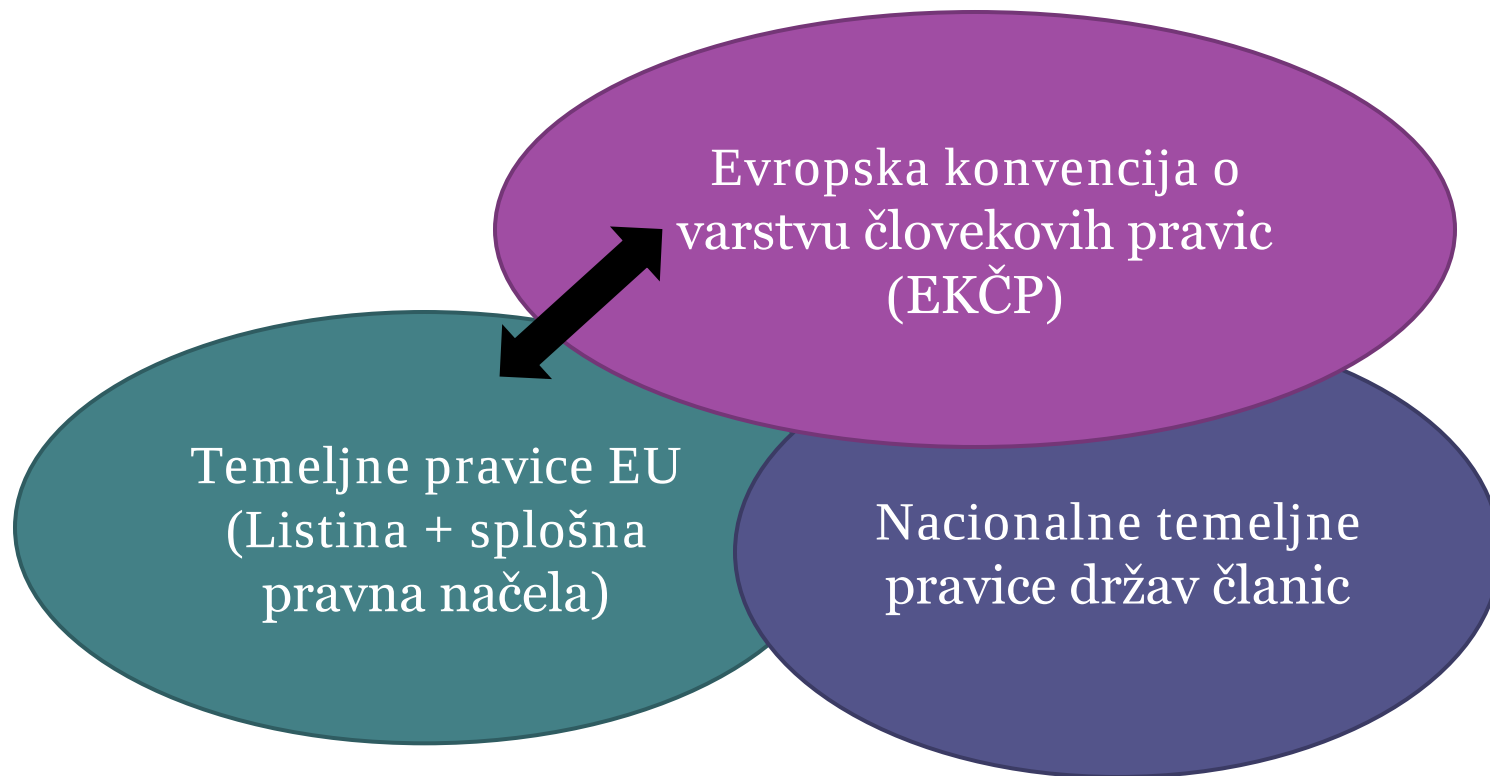

(1) Konkurenčna zakonodaja

M.C. Escher, *Po stopnicah navzgor in navzdol* (1960)
Konkurenčno razmerje ali medsebojni vpliv?

(1) Konkurenčna zakonodaja

(1) Konkurenčna zakonodaja

- **Splošna pravna načela (člen 6(3) PEU) vis-à-vis EKČP:**
 - Rezultat dosedanje sodne prakse SEU
 - Vir pravnega spoznanja
 - Formalna vez z ESČP/EKČP ne obstaja
 - Pooblastilo za dinamično nadaljnje oblikovanje prava?
 - Zgolj osnova za razlaganje Listine

(1) Konkurenčna zakonodaja

- **Listina vis-à-vis EKČP:**

- Skladnostna klavzula v 1. stavku člena 52(3) Listine
- => Zagotavljanje združljivosti Listine in EKČP / ujemanje / konvergenca
- Pojasnila Listine: seznam vseh „ustreznih“ pravic
- Se navezuje tudi na sodno prakso ESČP
- Pravna posledica: EKČP kot minimalni standard
- 2. stavek člena 52(3): dopustnost širšega varstva po Listini
- Člen 53: varnostna klavzula – soobstoj pravnih redov/klavzula o priznavanju največjih ugodnosti vs. prednost prava Unije

(1) Konkurenčna zakonodaja

(1) Konkurenčna zakonodaja

- **Splošna pravna načela (člen 6(3) PEU) vis-à-vis nacionalne temeljne pravice:**
 - Rezultat dosedanje sodne prakse SEU
 - Vir pravnega spoznanja
 - Formalna vez z nacionalnimi temeljnimi pravicami ne obstaja
 - Pooblastilo za dinamično nadaljnje oblikovanje prava?
 - Zgolj osnova za razlaganje Listine

(1) Konkurenčna zakonodaja

- **Listina vis-à-vis nacionalne temeljne pravice:**

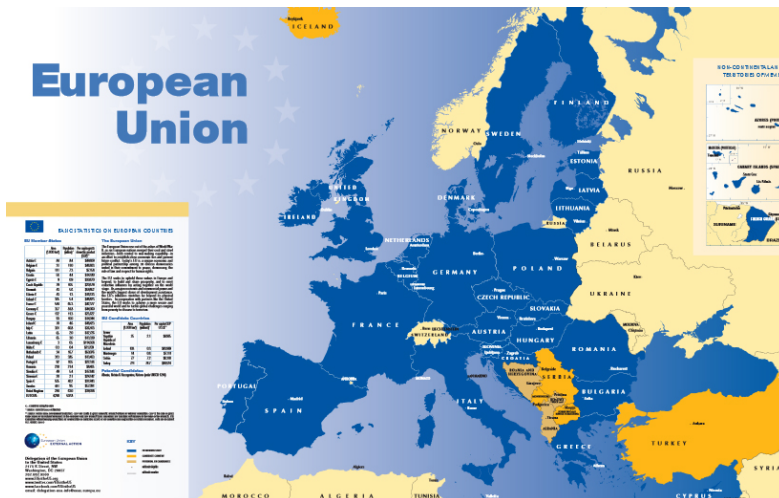
- Člen 51(1): področje uporabe Listine pri izvajanju prava Unije
- Člen 52(4): klavzula harmoničnosti z omejenim področjem uporabe
 - Pravilo o razlagi brez zavezujočega značaja za SEU
 - Prednost 2. in 3. odstavka 52. člena
- Enakopravni soobstoj v primeru prekrivanj (člen 53) / klavzula o priznavanju največjih ugodnosti vs. prednost prava Unije – Zadeva C-399/11 **Melloni**

	Pravo EU	Drugi pravni red / rezultat
“Notranja perspektiva”	Člen 51(1)	Področje uporabe Listine/prava Unije: absolutna prednost
	Člen 52(2)	---
	Člen 52(3)	EKČP: ustrezne pravice => enak pomen in obseg; pravo Unije lahko zagotavlja širšo varstvo
	Člen 52(4)	Nacionalne temeljne pravice: ustrezne pravice => razlaga v skladu z le-temi
“Zunanja perspektiva”	Člen 53	načelo največjih ugodnosti izven področja uporabe člena 51(1)

(2) Pristop k EKČP

- Zmeda →
- Dve evropski organizaciji

Evropska unija
28 držav članic

Svet Evrope
47 držav članic

(2) Pristop k EKČP

- Zmeda→
- Dve evropski sodišči

SEU

Spoštovanje/razlaga prava EU;
sedež: Luksemburg

ESČP

Spoštovanje/razlaga EKČP;
sedež: Strassbourg

(2) Pristop k EKČP

MailOnline

Home **News** U.S. | Sport | TV&Showbiz | Femail | Health | Science | Money | Video | Cof

News Home | Arts | Headlines | Pictures | Most read | News Board

'Intrusive, unwelcome and a violation of our law': Furious backlash after **EU court** orders Ireland to scrap anti-abortion rules

UPDATED: 16:46, 16 December 2010

[f](#) Share [t](#) Tweet [g+](#) +1 [s](#) Share

[29](#) View comments

Irish pro-life campaigners reacted furiously today after the European Union ruled that a law banning abortion should be lifted.

In a landmark judgment, the European Court of Human Rights harshly criticised Ireland's inaction on the issue, stating that the current situation violated the rights of pregnant women.

The decision is also likely to spark fury among many Irish Catholics who maintain that abortion should be illegal.

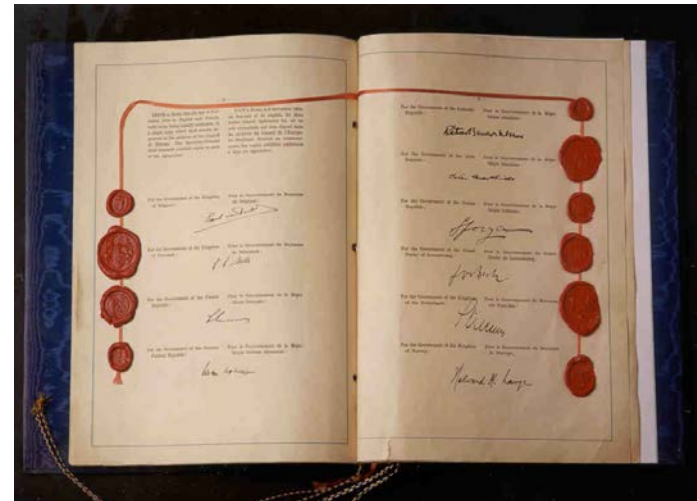
(2) Pristop k EKČP

- Zmeda →
- Dva instrumenta za varstvo človekovih pravic

Listina o temeljnih pravicah

EKČP

(2) Pristop k EKČP

- Zakaj pristop?
 - + države članice EU = države pogodbenice EKČP
 - EU sama ≠ pogodbeni stranka EKČP in ni formalno vezana na EKČP
 - + sodna praksa SEU običajno v skladu s sodno prakso ESČP
 - ampak pravna negotovost v primerih razhajanj sodnih praks
- Status quo:
 - ni zunanjega pregleda pravnih aktov Unije v luči EKČP
 - ni individualne pravice do pregleda pravnih aktov Unije s strani ESČP
 - ➔ očitna vrzel na področju varstva človekovih pravic

(2) Pristop k EKČP

- Mnenje 2/94 *pristop k EKČP*, §§ 34-36:
 - Pristop h Konvenciji bi povzročil bistveno spremembo trenutne ureditve Skupnosti v sistemu varstva človekovih pravic, saj bi dopustil uvrstitev Skupnosti v drugačen mednarodni institucionalni sistem, pa tudi vključitev celote določb Konvencije v pravni red Skupnosti. [...] Skupnost v trenutnem stanju prava Skupnosti [= pred Lizbonsko pogodbo] **ni pristojna za pristop h Konvenciji**.
- Klavzula o pristojnosti z Lizbonsko pogodbo:
 - Člen 6(2) PEU: Unija **pristopi** k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. **Ta pristop ne spreminja pristojnosti Unije, opredeljene v Pogodbah**.
 - Sporazum o pristopu (SP): Zaključek pogajanj aprila 2013
 - SP še ni v veljavi!

(2) Pristop k EKČP

- Takoj ko SP začne veljati, bo EU pristopila
 - k EKČP kot taki,
 - k Protokolu št. 1 k EKČP (pravica do lastnine, pravica do izobrazbe, pravica do svobodnih volitev), in
 - k Protokolu št. 6 k EKČP (prepoved smrtne kazni v času miru).
- Ampak ne k Svetu Evrope kot takemu!

(2) Pristop k EKČP

- Pravne posledice pristopa:
- (1) Za EU / SEU:
 - Sodna praksa ESČP zavezujoča za EU
 - EKČP postane sestavni del prava Unije
 - Pristojnosti EU se ne širijo
- (2) Za sistem EKČP / za ESČP:
 - ESČP ne sme odločati o delitvi pristojnosti med EU in državami članicami znotraj Unije
 - Težava: kaj če sta EU in država članica (države članice) nastopale skupaj?

(3) Pravna sredstva po pristopu

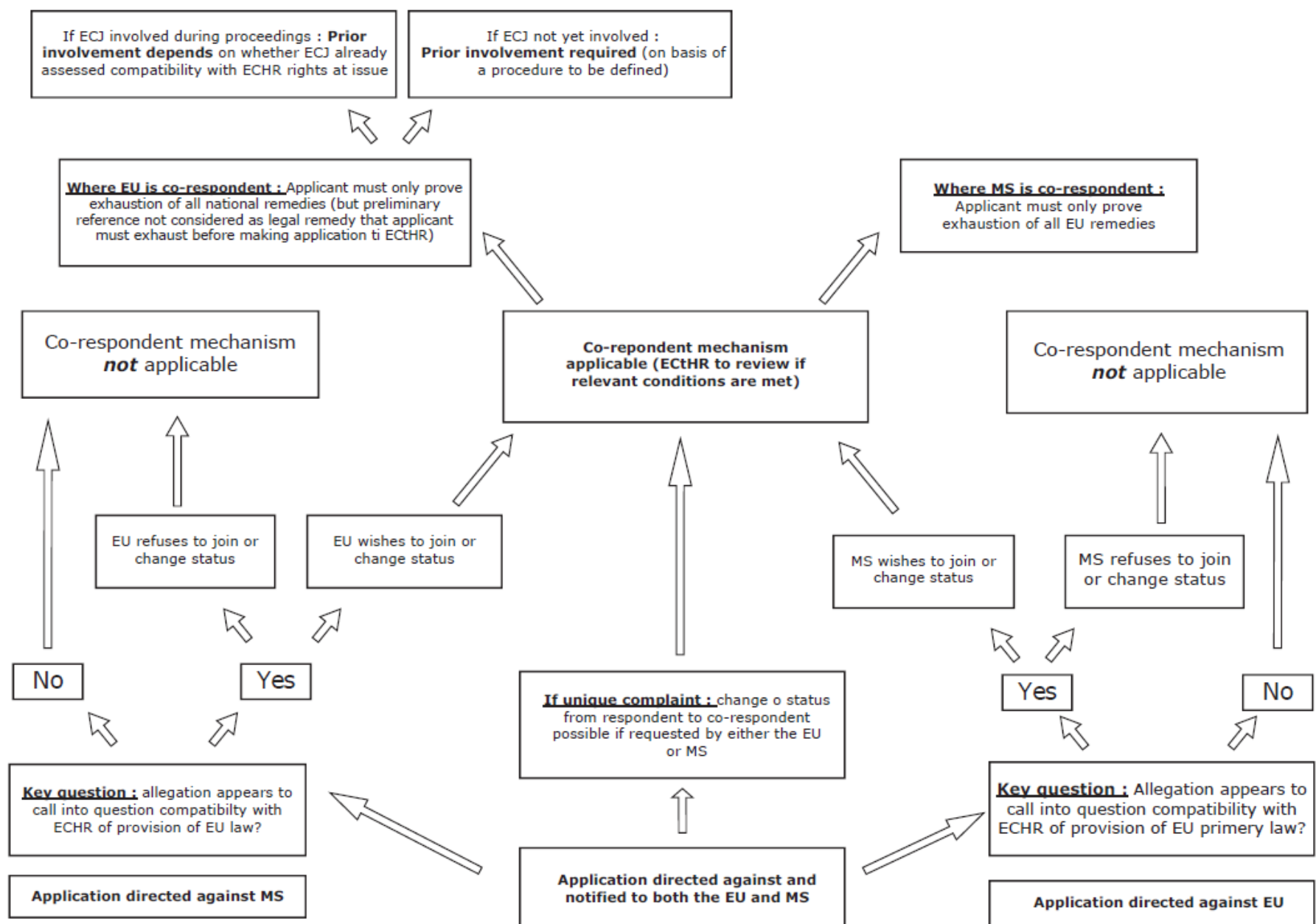
- Težava:
- Primarno pravo → Sklenile države članice, izvaja EU
- Sekundarno pravo → Sprejela EU, izvajajo države članice
- V primeru kršenja EKČP: koga naj obsodi ESČP, če so EU in države članice delovale skupaj?
- Rešitev:
- Člen 3 SP: „co-respondent mechanism“ (mehanizem sotožene stranke) – Protokol št. 8 k Pogodbama
- Vlagatelj mora izčrpati zgolj pravdni postopek prvotne sotožene stranke

(3) Pravna sredstva po pristopu

- EU kot sotožena stranka (člen 3(2) SP)
- Pritožba proti državi članici (člen 34 EKČP) → EU lahko pristopi k postopku
- V primeru obsodbe: obsojeni obe stranki
- *Scenarij Bosphorus*
- V primerih, kot sta N. S. in M. S., ni prišlo do uporabe (združena zadeva C-411/10 in C-493/10 *N. S. und M. E.*) => pravica do prostega preudarka v primeru M. S.

(3) Pravna sredstva po pristopu

- Država članica kot sotožena stranka (člen 3(3) SP)
- Pritožba proti EU (člen 34 EKČP) → država članica lahko pristopi k postopku
- V primeru obsodbe: obsojeni obe stranki
- *Scenarij Matthews*
- Pritožba proti EU IN državi članici (člen 3(4) SP)
- Vlagatelj mora izčrpati zgolj pravični postopek prvotne sotožene stranke

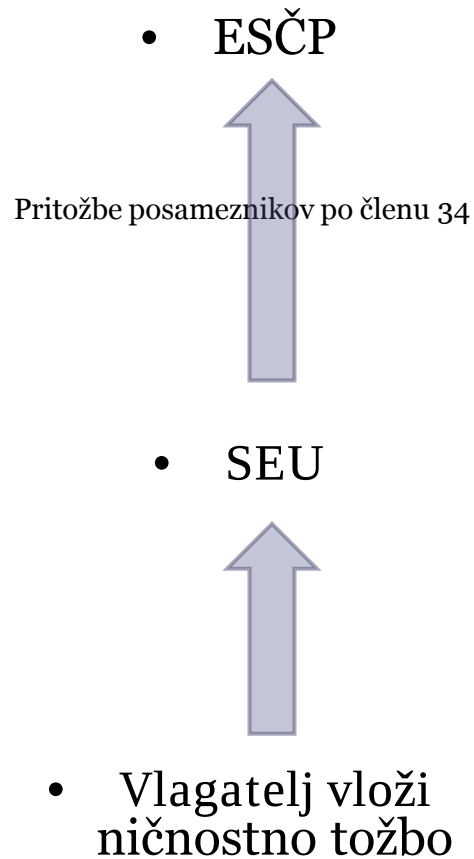

(3) Pravna sredstva po pristopu

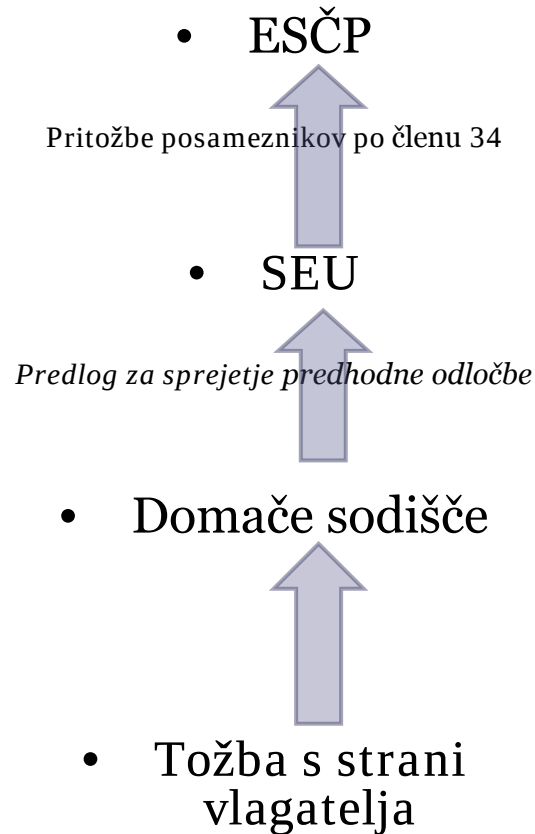
- Postopek predhodnega sodelovanja („prior involvement“)
 - člen 3(6) SP
 - Institucionalni „most“ med SEU in ESČP
 - Težava: izogib SEU (v primeru, da postopek predhodnega odločanja ni bil uveden)
 - => Posledica: ESČP odloča o pravu Unije brez sodelovanja SEU
 - Zato: Prekinitev postopka ESČP in vrnitev zadeve na SEU
 - Nato odločitev ESČP po odločitvi SEU

(3) Pravna sredstva po pristopu

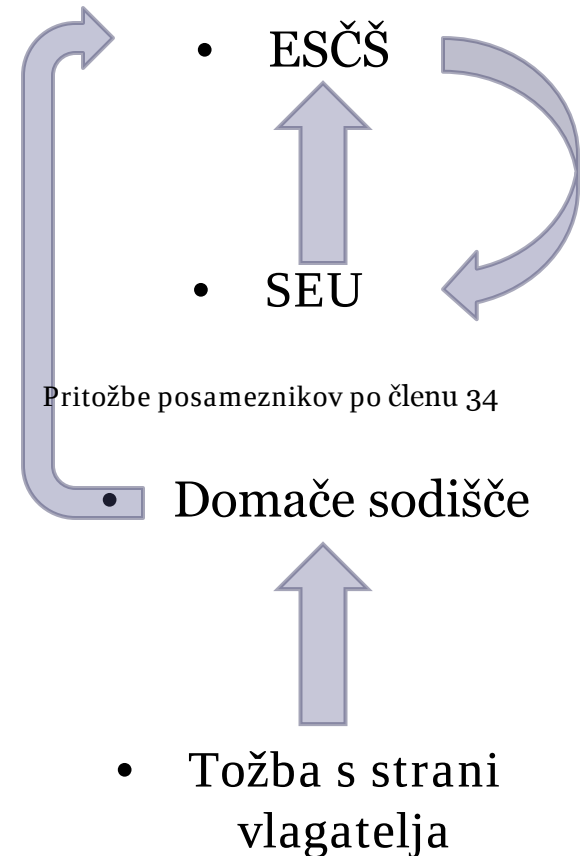
- Člen 263(4) PDEU

- Člen 267 PDEU

- Postopek predhodnega sodelovanja

Pristop: Celostna presoja

- Združitev dveh pravnih redov (EU / EKČP)
- Novi kompleksni mehanizmi
- EU mora sprejeti nova notranja pravila
- V naslednjih nekaj letih še ne bo prišlo do pristopa

- AMPAK:
- Zapolnitev vrzeli na področju varstva človekovih pravic
- EU se bo podvrgla zunanjemu sodnemu nadzoru
- Morda reforma pogojev upravičenosti do vložitve tožbe v členu 263(4) PDEU?
- Skladna sodna praksa

Hvala za vašo pozornost!